

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa P. W.

przeciwko "G." Sp. z o.o. w P.

o wynagrodzenie, wynagrodzenie w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w porze nocnej, diety, zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 września 2015 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. akt V Pa 73/14,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu – w sprawie z powództwa P. W. przeciwko „G.” Spółce z o.o. w Poznaniu o wynagrodzenie, wynagrodzenie w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w porze nocnej, diety, zapłatę – w pkt I. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 43.659,25 zł tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatku za pracę w godzinach nocnych oraz diet wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i za okresy szczegółowo przedstawione w sentencji wyroku; zasądził od strony pozwanej na

rzecz powoda kwotę 3.579,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty (pkt II.); oddalił powództwo o zapłatę kwoty 1.771,40 zł (pkt III.); umorzył postępowanie w zakresie ograniczonego żądania, tj. w zakresie kwoty 4.291,19 zł (pkt IV); zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w sprawie (pkt V.); nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Opolu kwotę 7.567,56 zł tytułem zwrotu wydatków w postępowaniu (pkt VI); nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Opolu kwotę 2.362 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony z mocy prawa (pkt VII.); wyrokowi w pkt I nadał rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 2.774, 96 zł brutto (pkt VIII).

Wyrok Sądu Rejonowego strona pozwana w zakresie jego pkt I, II, V, VI i VII zaskarżyła apelacją.

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu oddalił apelację i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego (w całości) strona pozwana zaskarżyła skargą kasacyjną, opierając ją na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Wskazano, że skarga kasacyjna jest uzasadniona w „stopniu oczywistym”. „Jak bowiem wynika z treści poczynionych ustaleń faktycznych powód miał w umowie o pracę wskazane, że miejscem jej wykonywania jest obszar województwa śląskiego i opolskiego. Skoro w umowie o pracę strony umówiły się, że praca będzie świadczona na obszarze województwa, to ten właśnie obszar należy uznać za miejsce świadczenia pracy. Jeżeli bowiem zobowiązanie pracownicze (istota obowiązków pracowniczych) wykonywane jest na geograficznie określonym obszarze, zgodnie z wolą stron stosunku pracy wyrażoną w umowie o pracę, to obszar ten jest stałym miejscem pracy w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. Takie

stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 16.11.2009 r. (sygn. akt II UK 114/09). Sąd II instancji naruszył też i to w sposób oczywisty art. 151 § 1 kp. Jak bowiem wynika z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, kwalifikując czas dojazdu powoda do pierwszego w danym dniu miejsca świadczenia pracy (miejsca rozpoczęcia pracy) położonego na wskazanym w umowie obszarze geograficznym Sąd II instancji wskazał, że czas przebywania w tzw. nietypowych podróżach służbowych musi być zaliczany do czasu pracy z uwagi na to, że w jej trakcie pracownik pozostaje w gotowości do świadczenia pracy w miejscu (tj. na obszarze geograficznym) wskazanym jako miejsce pracy. Tymczasem Sąd Najwyższy jak i przedstawiciele doktryny wielokrotnie zajmowali stanowisko, że „Czasu przypadającego poza normalnymi godzinami pracy, w którym pracownik - pozostając w dyspozycji pracodawcy w rozumieniu art. 128 § 1 k.p. lub jedynie przebywając w zakładzie pracy - nie wykonuje pracy, nie wlicza się do czasu pracy w godzinach nadliczbowych (art. 151 § 1 k.p.)” (por. wyrok SN z dnia 10 listopada 2009 r., sygn. akt II. PK. 51/09, OSNP z 2011 r., nr 11 - 12, poz. 150”).

Wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne: „czy pracownik, którego miejsce świadczenia pracy zostało wskazane w umowie o pracę jako konkretny obszar geograficzny, w którym ma on też swoje miejsce zamieszkania, rozpoczyna świadczenie pracy z chwilą rozpoczęcia dojazdu do miejsca położonego na tym obszarze geograficznym, czy też rozpoczyna tę pracę dopiero w chwili podjęcia swoich obowiązków pracowniczych po dotarciu na miejsce i w czasie „dojazdu” oraz „czy jeśli pracownik codziennie dojeżdża do pracy, której miejsce wyznacza obszar geograficzny, odbywa podróż służbową, za którą należna jest mu dieta z tytułu zwiększonych kosztów wyżywienia, skoro w danym dniu do pracy wyrusza on z miejsca swojego zamieszkania i po pracy wraca do swojego zamieszkania”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o: 1. – odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, albo w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania o – oddalenie skargi kasacyjnej; 2. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); przy czym twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z tymi samymi problemami dotyczącymi analiz interpretacyjnych przepisów prawa materialnego, które określają przedstawione w uzasadnieniu wniosku zagadnienia prawne.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałyby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego

postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w § 6 pkt 5 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).